

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhöz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és
ünnepi utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására
vagy megőrzésére nem vállal kötelet.
Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 9.

Munkás-kongresszus.

Husvét napján megszületett Szentesen az első igazi magyar szociáldemokrata párt.

Voltak nekünk eddig is szociálistáink, a kikerül esett szó a lapokban is elég bőven. De ezeknek voltaképp csak a nevük volt szociálista, egyébként nem értettek máshoz, mint a tüntetésekhez, az ablakok beveréséhez, véres száju szónoklatokhoz s végül valamennyi efféle nyilvános fellépésük beleolvadt egy általános verekedésbe.

Ilyen tájképet nyújt a magyar szociálisták története husvétig.

Husvét vasárnap a fordulópont.

Szentesen, a magyar alföld közepén ötven magyar községnek száz magyar képviselője gyűlt össze s vitatta meg az elvtársak jövőjéről magatartását. Nem a forrongó szenvedélyek lángja tört ki, nem egy céljával és utjaival semmiképp tisztában nem levő néptömeg tiltakozott jelen állapota felett. Sőt ellenkezőleg. A jelenről ugyyszólván alig volt szó, minden szónok a jövőre célzott. A jelent csak vázolták, leírták, nem bírálgatták; a szebb jövőt pedig csak dicsérték. Ez volt a kritikájuk.

És ez már céltudatos, öntudatos fellépést jelent, a melyet komolyan számba kell venni. A szociálistákkal ezentúl nemcsak a rendőrök és a csendőrök, ha-

nem a komoly politikusok is kénytelenek lesznek számolni.

Tagadhatatlanul impozáns volt a rend, melylyel a gyűlés lefolyt. Semmi izgatás, semmi heveskedés. Egy *Biró* nevű egyén kezd szenvedélyeskedni, azt maga az elnök lecsöngeti s a gyűlés helyeslőleg veszi tudomásul az elnök eljárását. Legkényesebb kérdéseket, mint a sztrájk-jogot, az új választásokra való szervezkedést vihar nélkül letárgyalnak. Asszonyok szónokolnak s a többi asszony nem beszél bele, sőt egész nyugodtan végighallgatja.

E tekintetben valóságos mintakongresszus volt a szentesi munkás-gyűlés.

Nem egészen elragadóak azonban a határozatok. Szinte megdöbbenően sok a józanság bennök. A nemzetiségi kérdésben pl. az államegység hangsúlyozása mellett elítélik a *magyarosító törekvéseket*.

E határozatnak kétségkívül nincs is más, mint taktikai jelentősége: a nemzetiségek megnyerése a szociálisták zászlaja számára. Ha a magyar nép maga ilyen taktikai célból képes erőszakos magyarosítással vádolni a mai paktumozó, nemzetiségekkel alkudozó kormányzelméletet is: nos ez már valóban nemcsak megdöbbenő, hanem egyúttal mélyen elszomorító józanság.

Kezd a lelkesedés, az idealizmus iránti hajlam a magyar köznépből is kihalni. Ez a szentesi gyűlés egyik szomorú tanulsága.

A többi határozat is szabatos, meg-

gondolt, általában a szociálista nézeteknek megfelelő. A választásokra vonatkozólag legérdekesebb az a végzés, hogy a hol tíz szavazó híve van a vörös zászlónak, ott már jelöltet állítanak. Impozáns szám kerülhet ebből ki; de *be* kerülni a parlamentbe valószínűleg egy sem fog.

Nem pedig azért, mert a szociálisták egyet kifelejtettek a számításból: hogy ők a magyar népnek csak egy töredéke s ha Isten csapást nem mér ránk, töredék is maradnak. És ez a töredék, ha *nemzeti* alapon állását hangsúlyozza és mégis erőszakos magyarosítási kísérletekről zokog: bizony a két szék közt alaposan földre zötytyenhet.

Amit meg is érdemel minden józan-sága mellett, sőt éppen azért. Józanul maga keresi maga sorsát.

Ugyancsak a husvétii ünnepek alatt tartották kongresszusukat a nemzetközi szociáldemokraták Temesvárt, ahol ez-uttal is hívek maradtak a régi sablonokhoz.

Anyakönyvi rendeletek.

Legközelebb két érdekes rendeletet ad ki a belügyminiszter az anyakönyvek vezetésére vonatkozólag. Egyik a *gyermekes vallásról* szóló megegyezésnek a jegyzőkönyvbe való bejegyzésére, másik a *nemzetiségi nevek* irására vonatkozik.

A két rendelet lényege a következő:

A belügyminiszter előfordult eset alkalmából kijelentette, hogy az anyakönyvvezető köteles a *gyermekes vallására* vonatkozó

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szerelem után.

Novelle.

Írta: Márton Gaby.

— Pá, pá, piczi Nelly!
— Csókolom édes Dusit!
— Hát csak itt hagyja a maga Dusiját?
— Hallgasson maga csunya alattomos cicca, ugys tudom, hogy én jobban fájlalom az elválást mint magat!
— Ohó, azt én is mondhatnám — megfordítva . . .
— Mert jól tudja . . .
— Semmit sem tudok és mellettem szól az is, hogy Nelly elmegy és itt hagyja a szegény árva Dusit . . .
— Ne bántson kegyetlen . . .
— Aztán még én vagyok kegyetlen?!
— No hát legyen én. Es, hogy megmutassam mindjárt kegyetlen voltomat, felülök a coupéba, ha félóra múlva indulunk is! Pá rossz Dusit . . . Haragszom!

S a herzig kis Nelly enivaló kecsességgel bölint a fiúnak, végigfut a perronon, aztán pillanat alatt fentterem a folyosón. A mamát Dusit segíti utána, aztán megfordul, hogy odébb álljon. Nelly már kaczerkódva néz le reá az ablakból. Egy ideig csak várja, hogy odamenjen a fiu, de mivel az még egyre makacsodik, Nelly szólal meg hizelegve:

— Dusit, már nem haragszom.
Dusit rá sem hallgat.
— Dusit — mondja a leány fenyegetve — megint megharagszom!
A fiu elmosolyodott:
— Ne játszék velem, nem vagyok már gyermek . . .
— Jaj beh kedves — kaczagott Nelly — hát persze, hogy nem gyerek, sodorja csak ki a bajuszát!
Dusit kényszerülten nevetett, szörnyen röstelte, hogy huszonnégy éves kora daczára lányosan sima az arca . . .
A leány közelebb intette magához:
— Nem baj az édes Dusit, meg sem csókolnám, ha bajusza volna!
Dusit felvidult ezen:
— Apropo! Nellykém, maga adós nekem egy búcsúcsókkal!
— Ne féljen kis Dusit megkapja, ha *viszszatértemkor is ilyen sima lesz az arca* — mondá jelentősegteljesen. Aztán hirtelen elkomolyodott:
— Mondja Dusit, mit csinálna, ha éntöbbé nem jönnek vissza?
A fiu felkapta szőke fürtös fejét:
— Hogy érti ezt?
— Ni, hát maga erre nem is gondolt?
— Ne kinozzon, hanem magyarázza meg a szavait.
Nelly anyáskodva beszélt hozzá:
— Hogy megijed kis bohó! Hiszen csak tréfáltam . . . De lássa Dusikám semmi sem lehetetlen

. . . Egy vonatkisiklás, vasuti szerencsétlenség és — adio világ! Vagy tegyük fel, hogy Nelly még sokáig látni akarja Dusit és a robogó vonat ablakán kihajlik . . . Egyszer csak zsupsz! Nelly volt és — nincs! . . .
— Maga kegyetlen, nem tudja mit beszél . . .
— Maga pedig Dusikám egy kis csacsi. Hát mindez nem megtörténhetné?
— No hát csak bántson vele, ha már mindenképpen ezt akarja.
— Én? Magát? Bántani? Edes Dusit, Isten mentsen! Csak tudja ugy el gondolkoztam . . .
— Ne legyenek ilyen visioi piczi Nelly! Legyen olyan arányosan vidám, mint szokott!
A leány közel állt az elpityeredéshez:
— Talán még örüljek, hogy elválnék? Ugyan Dusit van magának szive?
— Még pedig nagy!
— Azt elhiszem, sokan is laknak benne!
— Az is igaz, de egy nagy szivnél ez természetes. Hanem ismerem én egy iczike-piczike szivecskét, amelyben annyi a kiadott lakás, mint egy emeletes bérházban . . . Ugy-e ez már furcsa?
— Nem a! Ez is csak természetes. Ha te ugy, én is ugy!
— De az első én birom ugy-e Nellykém?
— Nem.
— Hátha én bevallom, hogy az én egész nagy szivem még most is a magáé?
— Akkor — sem.

megjegyzést a hivatalból közölt jegyzőkönyv, vagy egy közokirat alapján akkor is bevezetni a házassági anyakönyvbe, ha a felek a meg-egyezést neki fel nem mutatják. Ha a meg-egyezés kivételesen hivatalból nem közöltetett és a felek sem tudják az erről szóló okiratot felmutatni, akkor az anyakönyvvezető a meg-egyezésre vonatkozó észrevételt egy har- madik személy, pl. a lelkész kérésére teszi meg.

Egyik anyakönyvi felügyelő utbaigazítást kért a belügyi kormánytól arra nézve, hogy az egyes nemzetiségi felekezeti anyakönyvvezetők által az illető *nemzetiség nyelvének helyes- írása* szerint bevezetett gyakran teljesen idegen hangzásúvá átalakított vagy elferdített magyar családneveket az állami anyakönyvbe is a felekezeti anyakönyvekben használt ily írásmód szerint és alakban kell-e bevezetni? Erre a kérdésre a belügyi, vallás- és közok- tatási és igazságügyi miniszterek a napok- ban egyetértőleg ezt a figyelemre méltó vá- laszt adták:

A előfordulható esetek kétfélék lehetnek. A tulnyomó eset az, midőn valamely köztu- domás szerint magyar családnév nem elfer- ditve ugyan, de mégis az illető nemzetiség nyelvének helyesírásai szabályai szerint van a felekezeti anyakönyvbe bevezetve (például Suciú Szűcs helyett, Chitiú Kis családnév helyett.) Minthogy a törvény szerint az anya- könyvek az állam nyelvén vezetendők, ily ese- tekben az anyakönyvvezető csakugy magyarul tartozik az illető családnév bevezetni, mintha például a felekezeti anyakönyvben idegen nyelv- en fölűtűtetett születési helynek megfelelő magyar nevet tüntetne föl. Oly esetekben to- vábbá, midőn valamely magyar eredetű esa- ládnév a felekezeti anyakönyvben elferdítve fordul elő s az elferdítés akár az illető egyén, akár a család által való használat, akár köz- tudomás által nyilván bebizonyítottak tekint- hető, az egyes bejegyzések alkalmával az il- lető magyar családnév a magyar helyesírás szabályai szerint vezetendő be, tévedések el- kerülése czéljából szembeszökőbb elferdítések- nél a magyar írásmód szerint bevezetett név mellett zárjelben az elferdített név is meg lé- vőn jelölhető. A mi végül a helyneveket illeti, melyek a felekezeti anyakönyvekbe gyakran szintén helytelenül vannak bevezetve, e tekin- tetben kijelentik a kormány említett tagjai, hogy a községnek a hivatalos helyiségnévtár- ban megállapított hivatalos elnevezése jegy- zendő be az anyakönyvbe.

A gyulai függetlenségi párt bajai.

Gyuláról írják: A gyulai függetlenségi párt husvét vasárnapján, délután négy órakor láto-

- Ugy-e édes csak tréfál?
- Már nem szólhatok . . . Indulunk!
- Csak még egy szót . . .
- Lehetetlen . . . Csókolom édes

Dusi!

- Pá, pá piczi Nelly!
- A leány egy mély sóhajjal betült a fülkébe:
- Szegény kicsi Dusil . . .
- A mama fűrkészőn tekintett reá:
- Megmondta neki miudent?
- Nelly megint sóhajtott:
- Szegény Dusikám . . .
- Megmondta neki, hogy most örökre elváltak? Tudomására hozta, hogy a gazdag Gáloshoz mégy feleségül? Megmondta, hogy nem szereted, hogy felesen el . . . Mindezt elmon- dottad neki? . . .

Nelly hallgatagon, féveteg szemmel nézte az ingó-bingó aranyos buzakalászokat, mintha temérdek kincset látna maga előtt mindmeg- annyi aranyorszemekből. Egy kis madár pe- dig boldogan röptült át — a tenger gazdagsá- gon meg sem látva azt — a párja felé.

A mama egyideig várta a feleletet, aztán megkérdezte:

- Miről gondolkodol?
- A leány felesmél:
- En ugy hiszem édes mama, hogy az a fél millió nem ér föl — Dusival!

gatott értekezletet tartott Kovács Lajos elnök- lete alatt. A terv az volt, hogy a párt újra megalakul, de ez nem sikerült, mert rajdjárt az elnökválasztás kérdésében differenciák merül- tek fel. Sokan ellene voltak Kovács pártelnök- ségének. Dr. Berényi Ármin elismította ugyan az ellentéteket, de határozathozatalra nem került a sor. A választók az értekezlet folya- mán egyhangulag Berényit kiáltották ki elnök- nek, de ő nem fogadta el. Kovács a gyűlést jövő vasárnapra halasztotta.

Rigó Ferenc beszámolója.

— Saját tudósítónktól. —

Általános meleg érdeklődés mellett tar- totta meg a bihari kerület tevékeny ellenzéki képviselője Rigó Ferenc beszámoló beszédét husvét vasárnapján kerületében. Első sorban Kis-Marján jelent meg, hol a község határában Jurányi János 40 lovas legényből álló bandé- rium élén fogadta szívélyes szavakkal a kép- viselőt. Azután Varga Bálint, a függetlenségi párt elnöke fogadta s lelkes szavakkal üdvözöl- vőn, cigány zene hangjai mellett vonultak be a községbe, hol a nagyszámban összegyűlt vá- lasztók lelkes üdviválgása fogadta. Majd Leel- őssy István ev. ref. lelkész felkérte a beszám- oló megtartására. Rigó Ferenc, hosszas, a helyeslésektől megszakitott beszédet tartott. Tárnyilagos, szigorú kritikája a kormány rend- szeréről az összegyűltektől élénk helyesléssel ta- lálkozott. Beszéde végén Varga Bálint, a mar- jai függetlenségi pártnak 20 év óta tántorithat- lan elnöke, köszönetet mondott a képviselőnek eddigi működéséért és felkérte, hogy a párt ne- vében a jelöltséget a jövőben is fogadja el. Vé- gül Leelőssy István, mondott hatásos záróbe- szédet, melyben azon reményének adott kifeje- zést, hogy a kismarjai független polgárok mint a múltban, ugy a jövőben is egy pártban lesz- nek. Beszédét Rigó F. éltetésével végezte, mit a község zajos és szűnni nem akaró visszhangja követett.

Ünnep másodnapján B.-Püspökiben tar- totta meg a beszámolót. Délután 3 órakor ér- kezett a községbe, a melynek határában zeneszó mellett várta Tárnok Márton, Szabó Dávid és igen sok választó polgár. A küldöttség szónoka a köztiszteletben álló Németh István volt, ki igazán lelkes szavakban fogadta a képviselőt, biztositván őt bizalmuk és szeret tükről. A községháza tágas udvarán, melyet színültig megtöltött a választók tömege, mondta el Rigó tartalmas és magvas beszédét, melyet a kö- zönség éljenzése gyakran félbe szakított. Be- széde most is higgadt, tárgyilagos és igaz bi- rálat volt. A választók nevében Kiss Károly mondott köszönő beszédet és a község zajos helyeslése közben kérte fel újból a jelöltség elfogadására. Távozásakor egész Püspöki ki- kisérte a határig a népszerű képviselőt.

Ez a két beszámoló és jelölés világos czáfolat arra a bihari kerületben Rigó Ferencről terjesztett hirre, hogy Rigó nem akarna többé fellépni. Ezt a hirt azok terjesz- tették, akik Kiss Eleknek akarják felléptetni. De Kiss Eleknek, aki a kerületben két évtizeden át főszolgabíró volt, most pedig függetlenségi pro- grammal akar fellépni, kevés híve akad. A ke- rület ellenzéki választói — s ők képezik a nagy többséget — ragaszkodnak mostani kép- viselőjükhez.

Az első honvédegyletek s az «abszolút korszak»

Közi: Ludvig József.

A szabadságharcz fényes napjai letűnővén a nagy nemzeti katasztrófa rákövetkező szomorú korszakában ma már szinte elképzelhetetlen gyászon és szenvedéseken ment keresztül a ha- zának minden hű fia. A nemzeti (ugynevezett Kossuth) bankjegyek megsemmisítése legvagyo- nosabb családokat sodort a bukás szélére. A hatalom azonban nem elégedett meg a nemzet anyagi romlásával, tultett a barbár népek nyers vandalizmusán, mert a nemzeti szellemet, a ma- gyar hazafiságot is tövistől akarta kiirtani a le- igázott polgárok lelkéből: testi és lelki rabszol- gákat akart.

S a bosszu politika tombolhatott, orgiákat ültetett a védtelen ügy felett, mert a nemzet kezéből ki volt csavarva a védőfegyver.

Pár ezer fia kint bujdokolt a külföldön, más népek szabadságáért ontva nemes véré, kik a hazai földről el nem menekültek, azokat utolérte a vértanuság keresztye. Nyirkos kaza- matákban, bilincsre vert lábbal, tömlőczök sötét- jében vezekeltek hazafiságukért. A dicsőbbnél- dicsőbb honvédzászlóaljak harcedzett, vitéz katonáit személyválogatás nélkül, tisztet, — köz- embert egyre-másra osztrák közlegényi egyen- ruhába öltöztetve, kivitték idegen országokba.

És az elbujdosott vagy a külföldre hur- czolt sok igaz magyar helyébe jött a minden nemzetbeli szolganép: zsandár, beczirker, kor- mánybiztos, adjunctus, hogy megregulazza ezt a szerencsétlen országot, mely ugy nézett ki, mint egy nagy korház, melyben tetszhalott álla- potban feküdt egy nemzet.

A fejnélkül maradt gyámoltalan családoka- kat szomorúan egészítette ki az a pár ezer se- besült harcos, a béna honvéd, kinek hazánk védelmében szerzett sebei bünt és szegényfol- tot képeztek a hatóság embereinek szemében, kiknek multjuk miatt még azt sem engedték meg, hogy helyzetük enyhítése végett társadalmi egyletekké szervezkedjenek.

Az első ilyenü kísérlet a 48-as honvédek tömörítésére Biharmegyében az 1861-ik évben történt, midőn már kissé derengeni kezdett az égbolt az ország felett s midőn Kossuth nagy- szerű külföldi agitációja következtében egyre- másra robbantak fel az aknák az osztrák csá- szárság lába alatt s minden egyes robbanás egy-egy darabját röpítette a levegőbe az egy- kori híres római birodalomnak.

A hivatalos körök természetesen Argus szemekkel figyelték a mozgalmat, mely az egész országra kiterjedt s rejtett forradalmi czélokot keresve mögötte, annak ürügye alatt a honvéd- egyletek megalakulását nem csak nem engedé- délyezték, hanem a legszigorubb rendeletekkel tiltották el működésüket.

Az erre vonatkozó utasítás magából Bécs- ből jött udvari rendelet alakjában a Budán szé- kelő kir. helytartó tanácshoz, mely nem is ké- sett annak a legloyálisabb módon foganatot szerezni s a honvédegyletek szervezkedése tár- gyában sürgős leiratot intézett minden törvény- hatósághoz.

A Nagyvárad város törvényhatóságához intézett leirat tartalma következő:

«F. év, kisasszony hó 24-én 11869. sz. a kelt kegyelmes királyi udvari rendelvény álta legfelsőbb helyütt kimondatván, hogy a rok- kant és keresetre képtelenné lett honvédek, azoknak özvegyei és árvái a szenvedő emberis-ég külön osztályzatát képező honpolgári tes- tületnek nem tekintethetvén, azoknak gyámolítása és segélyezése végett az ország több részeiben alakíttatni szándékolt, vagy már alakult egy- letek életbeléptetése, illetőleg azoknak rendszeres alakulása elvileg általjában annál kevésbé enge- délyeztetik, mert ezen célbavett egyesületek alapítóinak törekvései köztudomásulag inkább kárhuzatos politikai tüntetéseknek irányozvák, sőt a tervezett társulati alapszabályok világos szelleme és részletes fogalmazottjuknak félre- érthetetlen tanúsítása szerint a községben csupán ferde eszméknek terjesztésére, a kedé- lyek ingerültségének növelésére és számtalan egyéb félremagyarázásokra és közrendellenes ámitására szolgálhatnak állandóul, avagy még ezeknél rosszabb merényekre használtatnak fel.

Ennélfogva a fenhivatolt kir. kegyelmes udvari rendelvénnyel további tartalma folytán a város közönségének meghagyatik, miszerint a megye területén bárhol amugy is a fennálló rendszabályok és ezen kir. kormányzásoknak és helybenhagyása nélkül létrejött vagy efféle egyesületek úgy nyilvános, mint alattomos további működését azonnal beszüntetni szigorú kötelességének ösmerje.

Kelt Budán a magyar kir. helytartó tanácsnak 1861. évi kisasszony hó 28-án tartott üléséből.

*Károlyi László.
Havass József.*

Egyidejűleg ezen körrendelettel Nagyvárad város polgármestere is külön rendeletet kapott a helytartó tanácstól arra nézve, hogy a honvédegylet működését szüntesse be.

Nagyvárad közönsége azonban nem nyugodott meg ezen intézkedésben s 1861. szept. 9-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az ellen telirattal él. A város felirata meggyőzően mutatja ki az alakulandó egylet társadal mijelegét és szükségességét, egyúttal mellékelve van hozzá a «biharmegyei 48-as honvédegyező egylet» kidolgozott alapszabályi redetelek is, melynek aláírói között a következő neveket találjuk: Perczy Mihály (ny. ezredes), Veér András, Nagy Lajos, Gorove Antal, Keresztes István, Rédl Lajos, Tar Imre.

A város közbenjárását a volt honvédek érdekében nem koronázta siker. A kir. helytartó tanács agályait a felirat nem volt képes eloszlatni. Olyan volt a természete, hogy hitt a falra festett ördögökben s a 48-as hős honvédeknek pusztá szavára is elővette a szentelt vizet. A nyers hatalomra hivatkozva a következő döntő határozattal szegte útját az eszmének.

«Jóllehet a városuk kebelében alakult «honvéd segélyező-egyesületnek» f. évi Szt.-Mihály hó 9-ről 1749. sz. a. felterjesztett alapszabályai semmi olyast nem tartalmaznak, mi a mellékes czélok utáni törekvést kitüntetné, tekintve azonban, hogy minden kérdésben felül áll a közkormányzatnak azon felügyelési joga, melynél fogva azon egyesületektől, melyeknek fennállását az államra nézve veszélynékülieknek és törvényeseknek nem tekintheti, jóváhagyását megtagadhatja, a kérdésben levő egyesületek feloszlata pedig Ó cs. és apostoli kir. felségének legmagasabb határozott parancsa folytán egyenesen legfelsőbb helyről rendeltetett el, a telterjesztett alapszabályok további tárgyalásba nem vétetvén, azok a város közönségének ide vissza mellékelte. Oly meghagyással küldetnek vissza, miszerint a városuk kebelében alakult emez egyesület irányában f. évi Kisasszony hó 28-ról 50422. sz. a. kelt s innét vett rendelvénnyel azonnali foganatosítását eszközölni mulaszthatatlan kötelességének ismerje.

Egyébiránt a honv. segélyező-egyesületek felállítását a segélyre szorult munkaképtelen volt honvédek a többi polgárok sorában a jótékonyági gyámolítás minden rendszeres eszközökbeni részvételtől kirekeszthetők nem lévén, azon téveszme, mintha azok gyámolítása eltöltve lenne, egészen alaptalannak mutatkozik».

Kelt Budán, nov. 2-án stb.

A honvédek jogos ügye ezzel évek sorára eltemtetett; még nem ütött a nemzetre nézve a megváltás órája, mely önvédelmi harcunk hőseit újra előtérbe tolta.

A kiegyezéssel inaugurált újidők szellemének jele volt, hogy maga a fiatal királyi pár lépett fel a honvédek felkarolójául, midőn nemeslelkűleg elhatározta, hogy a nemzet kien-geszteléseül a neki felajánlott 40,000 frt. koronázási ajándékot a volt 48-as honvédek segély-alapja javára ajándékozza.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Április 12. Városi közgyűlés.

Április 14. A Szigligeti-Társaság közgyűlése d. e. 11 órakor a városházán.

Április 15. Jog és pénzügyi bizottság ülése a városházán

Április 21. Gyorsírók uatínéja.

Anzikszek Nagyváradról.

Főkapitány Uram!

Egy élelmes vállalkozó, illusztrált magyar népdalokkal készített levelező-lapokat. E czélból az ismertebb jó magyar nótákhoz megfelelő képeket fotografiroztat. Láttam egy pár kész példányt, engedje meg, hogy czimére küldjek belőlük.

I.

*Ad notam: Végig mentem az utcán,
Besároztam a csizmám.*

A kép:

Bizonyára sokat járt már főkapitány ur a Kossuth-utcán. Nem tűnt fel még, hogy berugatlan polgártársai is kigyóvenalban mennek végig a legegyszerűbb utcánkon? Két lépést a járdán huszat a szekér után és da capó. Vasárnap még inkább így van, mint máskor.

Mikor először mentem vasárnap reggel végig ezen az utcán (s ment ugyanakkor pár száz gyerek is a templomba, a reál, kereskedelmi és polgári iskolákból), azt hittem, hogy utcaiz harez készül, mert barrikádokat láttam a járdán mindenütt.

Itt óriási koresolyák nyultak a szekérutról a kapuk alá, ott hordókat görgettek, ládák álltak piramisban, szalmakazlak terpeszkedtek a félig lepakolt speditőr szekerekről stb.

Uram! gondoltam itt baj lesz. Hat év óta azonban meggyőződtem róla, hogy ez nem baj, hanem az egészséges üzleti élet boldog lük-tetése.

Nekem ugyan most is szent meggyőződés, hogy a járda járásra való s a pakkolást vagy az udvaron kell végezni, vagy éjszaka mikor akadályt nem képez s nem kell a böcsületes ünneplő ruhával a sárba mászni miatta, de úgy látszik, mások másként vélekednek.

Mivel azonban mondom, hogy a lük-tető üzleti élet és potyogó ládák között gyermekek száz számra mennek templomba, jó volna talán ilyenkor jelző táblát tenni a járdára e felirással: »itt járni életveszélyes!«

Esetleg a tűzoltóság is kordont vonhatna.

II.

*Ad notam: Nézek, nézek, de
Hiába nézek.*

A kép:

Nem volt-e olyan helyzetben főkapitány ur, hogy valamelyik barátját várta a Kossuth-utcán. Nézte jön-e? Ugy-e nem látta. És hogy ezen az utcán nem látunk tovább az orrunknál, annak nem mi vagyunk az okai, hanem azok a bámulatos reklam táblák, melyek a fizikai egyensúly törvények örök ámulatára százféle változatban nyulnak a Kárpátoktól az Adriáig illetve az utca közepéig.

Gondoljuk el, hogy valami tisztító szélroham vágna végig egy ilyen utcán! Hány polgártársunknak törne be a feje, a ki tán soha sem mondott igazat, a lepotyogó reklam táblák miatt.

Szedesse le ezeket főkapitány uram. Izléstelenek szörnyen és a nyert anyagból bőven ki fog telleni a harmadik vashid Széles-utczáról a vásártérre, amire bizony nagyobb szükség van, mint ezen izléstelen és veszedelmes utca dizsre.

Elvégre Damokles feje fölött is csak egy kard függött és az is jókora hajszálon, nem száz meg száz pléh kolosszus egy dróton vagy madzagon s mi tán nem is vétettünk úgy, mint Damokles.

III.

*Ad notam: Ki állok a kis kapuha
Arra járnak a templombaa lányok.*

A kép:

Szép bolt a Kunz boltja, gondolom járnak is bele sokan, de örülne a tulajdonos, ha egy héten

annyi ember menne be vásárolni, mint amennyi vasárnap reggel az ajtó előtt köpköd.

Ökle és könyöke legyen annak, aki ilyenkor ebbe a boltba bemenni, vagy előtte elmenni akar. Füle azonban ne legyen, mert megbánja, hogy van.

Hát ilyen közlekedési akadályt és szervezett naplopást nem szabad tűrni. Ugyan ilyen a kép a sz. László templom körül is.

Tessék aztán megnézni az aszfaltot, mikor ez a megszálló csapat délfelé eloszlik.

Ez már a közegészségügyhöz tartozik, mely a bacillus hizlaldákat tiltja.

Egész délelőtt össze köpködik a járdát. Déli órákban az megszárad s délután pezsg a legélénkebb korzó, mely alatt a női sleppek levegőbe kavarnak a száradt köpetet.

Már szakszerűbben beoltani orvos sem tudna, mint ez az állapot beolt mindenféle nyaválak csiráival.

Üssön ide főkapitány ur. Hagy sirjanak a bacillusok.

IV.

*Ad notam: Nagy a feje
Búsuljon a ló...*

A kép:

Végig néztem az összes természet rajzokat, izgalomtól reszkető kezekkel ragadtam meg a világhírűvé felfujt Bréhm féle »Thierleben« kiegészített magyar fordítását, de sehol sem találtam említést arról, hogy Nagyvárad a nymphae termalison kívül még egy speciálitással dicsekedhetik, t. i. itt még vannak vizilovak.

Elcsenevészedett példányok, de vannak.

Akárhányszor láttam, hogy a zavaros Körözs árban uszott egy-egy ló s bár mellette egy pár ember kapa nyóllal, löcsesél, mindent elküvetett a kiirtására, mégis életben maradt és kiuszott a szárazra. Régibb várad lakók azt állították, hogy ezek közönséges lovak, melyekkel kavicsot hordanak s nem kiusztatni akarják a fajtát az emberek, hanem csak bizlalják, hogy jobban uszszék a kavicsos, de én ezt nem hiszem. Olyan ütlegelést csak a vastag bőrűek bírnak ki, s józan ember nem kívánhatja sem azt, hogy a kavics uszszék, sem azt, hogy olyan vizből ló kihuzni bírja.

Minden esetre szakvéleményt kellene e lovak felül kérni s ha csakugyan szárazföldi lovak, úgy ne engedje kérem főkapitány uram ezt a borzasztó kiirtási eljárást szegény gebéiunkkel szemben.

V.

*Ad notam: ... véges, véges, végig
Minden kis kapuban virág nyilik.*

A kép:?

Ezt nem lehet megrajzolni. De nézze körül egyszer reggel főkapitány ur a sz. László-templom aszfaltját, hát türhető ez? Menjen végig a Dúdek sikátoron, mely egy tilalmi táblával kezdődik és mégis mivel folytatódik? Különbén ezt a tilalmi táblát le kell venni, mert bár két l-lel tillos és két z-vel van megírva, hogy mi tilos, még sincs foganatja. Komikusnak azonban komikus felírás van rajta. Merészkedjék ez után nagy mosáskor az ör-utcaiz iskolához uszni, vagy belépni a zár-sikátorba — pedig itt nincs is tilalmi tábla és mégis... Próbálja körül nézni a N.-Teleky-utcaiz kápolnát, figyeltesse csak meg, mi megy végbe vásár idején a reál, kereskedelmi és polgári iskolákkal szemben...

Kérem tegye a rendőrség ansix albumába azokat, akik miatt erről a képről is fel kellett billenteni a nem létező fátyolt.

VI.

Ad notam: Vásárra ment egykor a vén Áron.

A kép:

Száz és száz züllött alak egy sorban. Se országuk, se hazájuk. Felszaporodtak itt mint a gomba, élnek szennálkodás és árverésekből de hogy valahol nyilvántartva volnának, nem hiszem.

Valaki 40 forintot fizetett mostanában, mert ennyi a honossági illeték. Tessék csak utána nézni hol az a rengeteg 40 forint, mely a behonosodottak tömege után a város pénztárát illeti?

Vagy le telepedni, vagy — aus von Paradeis.

VII.

Arok is van, gödör is van.

Kép:

Részletek városunk közutjairól. De ez közuti téma, jobb lesz nem piszkálni.

VIII.

Fahren wir nach Grosswardein ...

Kép:

Száz meg száz nagyváradai ezégtábla. Mert nem kívülről kenik ránk a Grosswardein nevet, hanem ezégtábláinkról sugárzik az a messze idegenbe. De ez megint csak hazafisági téma, ezért ne csináljunk nagy dolgot.

Ime egy csomó illusztrált magyar népdal, mint váradai anizsek.

Főkapitány uram! Buzgón neki fogott a már nagyon is szükséges reformoknak. Adreszálja ezeket az anizseket a patvarba, hogy nyomuk se maradjon. Ez igazi szépítészet lesz, mindenféle bizottság nélkül.

Portó mentesen küldi:

Köby.

UJDONSAGOK.

Rablógyilkosság az országuton.

— Saját tudósítónktól. —

Késő éjjel rémes rablógyilkosságról vettünk hírt, mely egyik közeli faluban, Komádiban játszódott le. Az esetre vonatkozó bővebb adatok ez ideig még hiányoznak.

Az eddigi részletek a következők:

Tegnap délután az országut mellett egy hullát találtak. Tőle nem messzire volt a mozgó kocsis posta, melynek ládáját feltörték. Kétséget kizárólag rablógyilkosság esete forog fenn s a szerencsétlen kocsis postás ennek esett áldozatául.

Kiderült az is, hogy a kocsis posta nagyobb mennyiségű pénzt szállított. Az esetről azonnal jelentést tettek az illető hatóságoknak s a bűnügy megvizsgálására Nagyváradról *Ember Géza* vizsgálóbíró szállt ki.

Hogy mennyi összeget raboltak el, azt ez ideig még nem sikerült megállapítani. Az áldozat holttestét beszállították a községbe, hol fel fogják boncolni. Lövés és szurási sebek vannak rajta, miből azt következtetik, hogy előbb lőttek, de az áldozat erre még nem halt meg.

A vizsgálat folyik.

* **A tábori püspök elutazása.** Dr. *Belopoteczky* Kálmán, tábori püspök, nagyváradai kanonok, aki a nagyheti és husvétii szertartásokat székesegyházunkban végezte, f. hó 8-án, az éjjeli vonattal hivatalos körútra indult, melynek első állomása *Gyulafejevár*, hova tegnap érkezett s mint *Majláth* püspök vendége a püspöki várba szállt.

* **Ülés a városházán.** A Nagyvárad városi jog- és pénzügyi szakbizottság f. hó 15-én, d. u. három órakor ülést tart a városház tanácstermében.

* **Április 11. a főreáliskolában.** A 48-as törvények megszentelésének évfordulóját d. e. 11 órakor ünnepli meg a főreáliskola a tornacsarnokban. Az ünnepély műsora a következő:

1. Himnusz, énekli a dalárda.
2. Ünnepi beszéd, tartja: dr. *Türr* Lajos tanár.
3. Él magyar, áll Buda még. *Losonczy*-tól, szavalja: *Szemes* Imre VII. o. t.
4. A zenekör előadása.
5. A magyar ifjúság, *Lampérth* Géza-tól, szavalja: *Schwarz* Sándor VIII. osztályu tanuló.
6. Szózat, énekli a dalárda.

* **Előléptetések a postán.** A kereskedelemügyi miniszter a nagyváradai posta- és távirdehivatalnál *Mészáros* József és *Isaák* István posta és távirde tisztet főtisztokká léptette elő s *Lux* Hugó posta és távirde titkárt *Pozsony*-ból, *Daniel* Antal segédtitkár *Aradról*, *Bán* László altisztet *Csabáról* Nagyváradra helyezte át. A szolgálat alól felmentetett *Barta* József segédtitkár.

* **Nyugdíjazott honvéd őrnagy.** *Stadler* János nagyváradai 4. honvéd gyalogezredbeli őrnagynak, a saját kérelmére megajtott felülvizsgálat alapján ő Felsőge megengedte, hogy hosszú, lelkiismeretes szolgálata után nyugalomba vonulhasson.

* **Városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága t. tagjait van szerencsém értesíteni, hogy a város április havi rendes közgyűlése, a közbeeső nemzeti ünnep miatt nem csütörtökön, hanem *pénteken, április 12-én* d. u. 3 órakor fog megtartatni. Nagyvárad, 1901 április hó 9-én. Dr. *Bulyovszky* József, polgármester.

* **Vizsgálat az anyakönyvi hivatalban.** A nagyváradai anyakönyvi hivatalban, — a felmerült különféle vádak folytán, — *Szunyogh* Lóránd anyakönyvi felügyelő tegnap vizsgálatot tartott. A vizsgálat eredménye még ismeretlen. Ma folytatni fogják.

* **A IX-ik gyógyszerért.** *Kovács* Béla okleveles gyógyszerész, azért, hogy a felállítandó IX-ik gyógyszertár jogát az ő személyére véleményezzék, 2000 koronát deponált a polgármesteri hivatalnál a felállítandó gyermekórához javára.

* **Szemle a bérkocsik felett.** A nagyváradai bérkocsik felett folyó hó 25., 26. és 27-én tartja meg a rendőrség a szokásos tavaszi szemlét, a városmajor udvarán. 25-én a kétfogatu, 26. és 27-én pedig az egyfogatu bérkocsikat fogják felülvizsgálni. A szemle mindhárom nap reggeli hat órakor kezdődik.

* **Tűz.** Hegyközsáldobágy községben *Nagy* Sándor háza tegnap leégett. A szomszédban házi mulatság volt, miből arra következettnek, hogy a tűz onnan eredt, még pedig valószínűleg gyújtogatás esete forog fenn. A vizsgálatot megindították.

* **Ellopott kabátok.** *Szamaszka* Ernő kőfaragó-utcai lakásáról folyó hó 8-án, míg a család a templomban volt három kabátot elloptak. Jelentést tettek a rendőrségnél s csakhamar kézre is kerítették a tettest *Jakus* Pál többször büntetett csavargó személyében.

* **Elfogott betörő.** F. hó 6-án 2 csendőr kísért el *Sánta* József nevű napszámost, aki a bihari szőlőhegyen rendezett betöréseket különböző pajtákba. Levelezőnk megjegyzi, hogy nagy baj az, hogy a csendőrséget elvitték *Biharról*; oly nagy községben, mint ez, amely 2905 lelket számlál és a melyet több irányban országutak szelnek át, mégis csak elkélne egy csendőr őrsparancsnokság.

* **Érdekes kutatás Rómában.** A Kath. Kőr által rendezett böjti felolvasások egyikének tárgyát a kinszenvedésnek Rómában levő ereklyéi és emlékei képezték. Ezek között szó volt a *Capella Sanctorum*, a szentek kápolnájáról; a *Scala Sanctorum*. Akik ezekről hallottak vagy olvastak, bizonyára érdeklődni fognak a most itt folyamatban levő ásatások és kutatások iránt, amelyekről a következő hírt vesszük:

Egy francia tudósokból álló társaság *Philipp Lauer* vezetése mellett a Laterán mellett levő *Sancta Sanctorum* kápolnában kutatásokat végzett, amelyek valóban meglepő eredményeket hoztak napvilágra. Ezeknek a kutatásoknak a fontossága csak akkor válik nyilvánvalóvá, ha az ember számba veszi, hogy a jelenlegi olasz kormányzat mellett egyáltalában milyen nehéz valamit elérni s mily önfeláldozás szükséges a legkisebb czél megvalósítására is. Az említett francia tudós társaság is képtelen volt egy néhány ízben felüggeszteni kutató munkáját az olasz hatóságok akadékoskodása folytán. Az ásatások nemcsak a *Sancta Sanctorum*-ra, hanem a *Scala Sanctorum*-ra is kiterjedtek s sikerült a régi lateráni palotának a fundamentumát is felfedezni. Itt volt minden valószínűség szerint a hatodik századbéli *Cancellaria Romana*. Igen érdekesek a felfestmények, amelyek e helyeken feltaláltak s amelyek majd nem egészen bizonyosan a tizenkettedik században készültek. Többnyire vallásos tárgyúak, legfigyelemreméltóbbak *János* evangelista temetése, a mannaeső (egy régi legenda nyomán) két pápának az arc képe, továbbá egy szentatyának a képe, aki könyvet lapoz. A régi keresztény művészet sok megoldatlan kérdéséhez, az ikonográfia egy némely rejtélyéhez ezek a kutatások, ha nem is egészen, de részben megadták a kulcsot.

* **A polg. leányiskola ápr. 11-iki ünnepsége.** Említettük, hogy a nagyváradai községi polgári leányiskola növendékei f. április 11-én a vármegyeház nagytermében ünnepélyt rendeznek. A belépti díjat *egy koronában* állapították meg, mely összegből befolyó jövedelem a szegény jó tanulók támogatását czélzó millenniumi alap javára lesz fordítva.

* **Az osztályorszájáték** tegnapi húzásán a következő számokat sorolták ki:

40.400 koronát nyert: 25198.
5000 koronát nyertek: 79770 52461.
2000 koronát nyertek: 43102 38039 71684
15990 70023 2327 80297 48328 3077.
1000 koronát nyertek: 57846 32358 17922
56819 37959 19185 76590 30846 47347 82446
69029 24998 70641 36041 59704 68610 55035
58435 95732 65250 75966 97629.
500 koronát nyertek: 4226, 49552 97809
56015 85029 73270 80358 7332 64452 43527
22114 16909 61645 57322 36930 4425 46312
33177 45038 99183 87915 73753 32042 25679
12341 6762 17045 13268 40950 80979 25508
72415 47294 80065 20313 65437 59136.

A többi kihuzott számok egyenkint 200 koronát nyertek.

* **Ostromállapot a czári palotában.** Pétervárról érkező jelentések szerint a zarsztwjezeloi palotát, a hol most a czári család tartózkodik, valóságos ostrom állapotá helyezették. A palotát éjjel nappal két ezred kozák őrizi, a belső lakosztályokra pedig a legügyesebb dektivek ügyelnek, a kik a komornák és más alkalmazottak szobáit minden este átkutatják. *Vodin* Klárát, a czárné francia főolvasónőjét azonnal elbocsátották, mert az íróasztalában talált levelekből kitűnt, hogy szeretője egy diáknak, a kit a legutóbbi zavargások alkalmával elfogtak. Ugyancsak elbocsátották *Ivosky* zongoratanárt is, a kinek szobájában az orosz diákhimnusz egy példányát találták. Hiába szabadkozott *Ivosky*, hogy neki a himnusz egy névtelen küldte a postán, a tanárnak távozni kellett a czári palotából.

* A szabadelvűpárt értekezlete. A Nagyváradi városi szabadelvűpárt ma délután ülést tart, melyen a megüresedett *alkapitányi állás* betöltése felett fognak határozni. Az ülést *Hlatky* Endre, a szabadelvűpárt elnöke fogja vezetni.

* *Kivándorlás Amerikába.* Hivatalos adatok szerint Európáról a múlt évben Hamburg és Brémán át 176.819 személy vándorolt ki Észak-Amerikába. Ezek közül németországi honos csak mintegy 16.000 volt, míg Ausztria-Magyarországból 87.400-an mentek jobb hazát keresni az Océánon át. Ez utóbbi számból a túlnyomó rész (körülbelül 70.000) Magyarországra esik és ha hozzávesszük azoknak a számát, a kik az olasz kikötőkön, különösen Genuán át igyekeznek Amerikába jutni, úgy a magyar kivándorlok számát legalább is 110.000-re tehetjük, a mi mindenestre szomorú világot vet hazánk közgazdasági viszonyaira.

* *Gyászrovat.* Mint részvétellel értesültünk a nagyváradi *Andrényi* cég fiatal vezetőjét és főnökét *Andrényi* Gusztávot súlyos csapás érte. Nagyanyja, az aradi társaskörök egyik köztiszteletben álló matronája jobblétre szenderült. A mélyen lesújtott család, a következő gyászjelentést bocsájtotta ki:

Alulírottak fájdalomtelt szívvel tudatják felejtethetetlen jó édes anyjuk illetve anyós, nagyanya és sógorné özv. *Orth* Ambrusné urnónek f. é. április hó 6-án délelőtt 1/2 10 óra körül életének 66-ik évében hosszas betegség és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai f. é. április hó 8-án d. u. 4 órakor fognak Uj-Aradon Főúton saját házából a román. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az ujaradi temetőben levő sikertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat a boldogultnak lelki üdvéért f. é. április hó 10-ikén délelőtt 9 órakor fog az ujaradi templomban az egek Urának bemutatni. Uj-Arad, 1901. április 6-án. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! Herger Gusztávné szül. *Orth* Amalia, özv. *Andrényi* Gusztávné szül. *Orth* Berta, Alpár Ignácné, szül. *Orth* Tonka, *Orth* Gyula, *Rittich* Antalné, szül. *Orth* Mariska, *Orth* Ambrus gyermekei *Andrényi* Gusztáv, *Andrényi* Vilma és *Mariska*, *Orth* Idus és *Gyula*. *Rittich* Virgöl, *Jenő* és *Tibor* unokái. *Orth* Gyuláné szül. *Strobentz* Betti, *Orth* Ambrus szül. *Maszák* Viola, menyei, *Herger* Gusztáv, *Alpár* Ignác, dr. *Rittich* Antal vejei. *Orth* József cz. kanonok sógora.

Özv. *Brüll* Lipótné, kit Nagyváradi közönsége köztiszteletben tartott, 77 éves korában folyó hó 7-én szenderült jobblétre. Az elhunyt alapító tagja volt az ország egyik legjobb hírű takarékpénztárának s részt vett a nemrég tartott 50 éves jubileumi közgyűlésen is. Az elhunyt urnót tegnap délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra a zöldfa-utcai gyászházból, általános részvételt kísérve. Az elhunytban *Brüll* Ignác budapesti ügyvéd és angol konzul édesanyját veszítette el.

* *Vasuti szerencsétlenség.* *Gyermán* János, a lunkászpréi iparvasutnál mint fékező volt alkalmazva, azonban a vasuti igazgatóság takarékoság szempontjából egyszersmint a váltóúri teendőket is *Gyermán*nal végeztette. E hó 6-án szombaton is a vonatról menetközben le kellett ugrania, hogy a váltót megigazítsa és ismét felszálljon az elég gyorsan haladó vonatra. *Gyermán* e két munka teljesítése közben oly szerencsétlenül ugrott le, hogy a sietségben elbukott és a vonat két karját és alsó álkapcsóját összetörte. A szerencsétlenül járt fékezőt nyomban behozták a biharmegyei kórházba, hol *Baranyi* Menyhért r. biztos jelent meg a kihallgatás végett. A szegény *Gyermán*nak, ki nejét és három gyermekét a lét fenntartása nélkül hagyta odahaza, bal kezét operálni kellett.

* *Gyorsírók* matinéja. A Nagyváradi Gábelberger-Markovits Gyorsíró Egyesület, melynek alakulásáról az országos gyorsíró egyesület is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik és ennek szép jövőt jósol, életképességét nemsokára be fogja bizonyítani egy nagyszabású felolvasó ünnepélyvel, a mely hangversenyyel lesz egybekötve. Maga a program is oly szépen összeállítottnak ígérkezik, a mely minden várakozást felülmul. Szerencsés volt az egyesület mint közreműködőket megüválni *Edelmann* Menyhértné urnót, ki remek zongorajátékával fogja a közönséget gyönyörködtetni, továbbá az ügyvédi kar egyik kiváló tagját, dr. *Várady* Zsigmondot, kinek felolvasása bizonyára le fogja a hallgatóság figyelmét kötni; épígy saját szerzeményű költeményének felolvasásával *Papp* János fiatal költő is. Biztosítják a hangverseny sikerét *Szmazenka* Ernő, *Vomácska* József, *Schmerovszky* Gyula, *Tomm* Béla, *Waldmann* Béla dr. közreműködései is. A matiné f. hó 21-én d. u. lesz megtartva a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Belépőjegyek már a napokban kaphatók lesznek az üzletekben és a rendezőség tagjainál; ára 1 kor. és tanulóknak 40 fill. A befolyt összeget az egyesület saját pénztára és könyvtára javára fordítja. A kulturális czélt tekintve, hisszük, hogy a matinének szép sikere lesz.

* *Pejacsevich, a volt bán meghalt.* A horvátországi Nasiczról telegrafálják, hogy idős *Pejacsevich* László gróf, a főrendiház tagja, a volt horvát bán, tegnapelőtt meghalt. *Pejacsevich* gróffal a horvát arisztokrácia egyik legrokonszenvesebb alakja hunyt el, aki mindenkor a magyarbarát politikát támogatta. Harmadfél esztendeig állt mint bán a horvát országos kormány élén és ebbe az időbe esik a zágrábi czimer affér, amely bukását okozta. *Pejacsevich*nek akkor nem volt meg a kellő erélye a veszedelmessé vált zavargások elfojtására és nem volt elég bátorsága, hogy kiméletlenül szembe szálljon az izgatókkal és a félrevezetett horvát közvéleménnyel. Ő felsége Tisza Kálmán előterjesztésére félre nem érthetően rideg királyi kézírattal felmentette állásától és az előfordult események folytán szükségessé vált intézkedések végrehajtásával *Ramberg* báró tábornokot, a zágrábi cs. és kir. hadtestparancsnokot királyi biztossá nevezte ki, hozzátéve, hogy *Ramberg* báró a további utasításokat a magyar miniszterelnöktől fogja kapni. *Ramberg* október 6-ikán elfoglalta méltóságát és már másnap délben katonazene hangjai mellett újra helyeikre tették (egy időre) a letépett magyar czimereket. A volt bán elkészenve vonult vissza nasiczi kastélyába, de ha sérve érezte is magát a felmetés rideg formájától, politikai meggyőződését ez nem ingatta meg és csöndes visszavonulásával is a magyarhorvát politika érdekeit kívánta előmozdítani. *Pejacsevich* Tivadar gróf, a szerémi főispán atyját gyászolja az elhunytban, akinek halálát a *Kossuth* Lajos-utcai nemzeti kaszinón gyászbölgő hirdeti.

* *Tűz Biharon.* Nagypéntek éjjelén egy 10 óra tájt megint a harangok kongása riasztotta fel Biharon a békés polgárokat. Egy hét alatt a harmadik eset ez már. Fent jelzett időben lángba borult egy szorgalmas polgárnak, *Mócsi* Sándornak nádfedeltű háza, mely teljesen leégett, csak a pusztá falak maradtak. Szegénynek a padláson tartott szalonájára, füstölt husa is odaégett. Szélsőséges volt s így a tűz nem terjeszkedett tovább. Azt mondják, hogy nem vigyázatlanságból, hanem gyújtogatásból támadt a tűz. Szegény *Mócsi* a mezőkerülőkre, illetve azok valamelyikére gyanakszik, akikkel a választás alkalmából összekülömbözött s ugyan akkor éjjel az ólát gyújtották meg ismeretlen tettesek, mit sikerült hamar eloltani. A ház biztosítva volt.

* A nagybárádi hetivásárok. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Biharvármegye területéhez tartozó *Nagy-Bárád* községben a f. évi április hó 8-ra illetve 15-re eső heti vásárok ez évben kivételesen — az ünnepek miatt — f. évi április hó 9-én illetve 16-án tartassanak meg.

* *Tiszába fult révész.* Husvét vasárnapján *Nagy István* csongrádi révész ugyancsak hozzálátott az iváshoz úgy, hogy estére alaposan leitta magát. *Fekete Balázs* csongrádi gazda elég könnyelmű volt az ittas embert rávenni, hogy hajnali 3 órakor vigye őt át Csongrádról túl a Tiszára, Csépara, az ottani országos vásárra. Hogy könnyebben kapaciztálja a révést, éjfél után elment vele mulatni, úgy, hogy hajnalba mindketten részegen ültek be egy kis bárkába. Hogy *Fekete Balázssal* mi történt, még nem tudják, *Nagy Istvánnak* azonban csak a holttestét találták meg ma reggel, melyet a Tisza partra vetett.

Öngyilkosság a bérkocsiban.

— Saját tudósítónktól. —

— Ápril 9.

Tegnap délelőtt egy pisztolylövés dördült el Kolozsvári-utcán, mely egy fiatal 23 éves ember életét oltotta ki.

Bernstein Izidor mint gépmester volt alkalmazva a Nagyváradi című lap nyomdájában. Pár nap óta tele volt panasszal s egyszer-kétszer említette is, hogy kivégzi magát. A fenyegetést tegnap be is váltotta. Kolozsvári-utcán felült egy bérkocsiba s alig haladtak egy pár lépésre, elővette revolverét és halántékra lökte magát.

A lövés azonnali halált idézett elős a bérkocsis rémülten hajtott be egyenesen a rendőrség udvarába, hol *Baranyi* Menyhért h. rendőrbiztos megvizsgálta a halottat s telefonon értesítette az esetről dr. *Mayer* László orvost, ki már csak a halált konstataulta.

Az öngyilkosnál három névjegyet találtak. A névjegyek egyikén a *nagyvilágtól* búcsuzik el, a másikon a rendőrséget arra kérte, hogy ne honczolják fel. A harmadik névjegy a Nagyváradi szerkesztőségének szólt, melyben kérte őket, hogy ne irjanak róla rosszat. Csak annyit irjanak, hogy a balsors kergette a halálba, mert megunta az élet viszontagságait.

A három levél szövege a következő:

1.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Nagyon kérem, mivelhogy az ön mestersege az enyémmel kapcsolatban van, tegye meg azt a szíveséget, hogy mindenfelét ne közöljön rólam. Leginkább azt irhatja rólam, halálba kergetett a balsors egy oly gyereket, ki már is megunta az élet viszontagságait. Ha így ir lapjában, az ég áldja meg. B. I.

2.

Igen tisztelt Kapitányság!

Önket pedig arra a szíveségre kérem, — önöket, ha egy Istent ismernek, akkor nem bonczolnak fel, ha az Isten egy kicsit szeret és magához szólít, hogy ne kinlódjam, vagy talán, Isten velök.

Bernstein Izidor.

3.

Ha valaki halálom okát kérdi, hát az, hogy fiatal éveim oly hányatással folytak le, melyet nehéz volt kiállani idáig is, de most a balsors a legnagyobb tetőpontra hágott, a halálba kergetett.

A hullát beszállították a bonczházba s az ügyesség rendeletére holnap délelőtt felbonczolják és még ez nap délután eltemetik.

Öreg édes anyja és nővére egyedüli támaszt veszítette el *Bernstein* Izidorban, ki nem tudott megbékülni a sorssal és a világgal.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi ülése a közbejött ünnepek miatt ma, szerdán d. u. 6 óraker tartatik meg.

Tanítói segélyegylet közgyűlése.

Meghívó. A nagyváradi községi iskolai tanítók segélyegyletének ez évi közgyűlése f. hó 18-án, csütörtökön délután 4 óraker a »Tanítók Köre« helyiségében lesz megtartva, mely rendes közgyűlésre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. A szám és felülvizsgáló bizottság jelentése.
 2. Titkári jelentés.
 3. Tisztikar és Igazgatótanács választása.
 4. Esetleges indítványok.
- Nagyvárad, 1901. április 9.

Réz Mihály,
elnök.

IRODALOM.

Az Örökimádás II. évfolyamának március havi füzeté megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgozatokat tartalmazza: Nemes sziv. — Könny — A régi keresztények bűnbánata. — Az oltáregyesület és az engesztelő szent áldozás. — Az igaz barát. — Az örökimádási társulat előnyei és gyümölcsei. — Mire való? — Jelképek. — Oltáregyesületi ügyek: 1. Választmányi ülés. 2. Oltáregyesületek Erdélyben. 3. A csanádi egyházmegye. 4. Befolyt pénzek nyugtatása 5. Tárgyak lajstroma. — Elmékedés a legfőbbesőbb Oltáriszentségről. — Az oltáregyesület kiállításának megnyitása. — Irodalom. — Halottak. — Hirdetések.

Igazságszolgáltatás.

A városház-utcai gyilkosság. Blass Zsigmond pálinkamérő, a ki ellen a múlt hét végén a fővárosban rablómerényletet követtek el, még mindig élet és halál között lebeg. A ki kirabolta és elpusztítani akarta, Kubik József, az alkotmány-utcai törvényépület fogházában várja büntetését. A törvényszék a vizsgálat megejtésével Saly Dezső központi vizsgálóbíró bizta meg, a ki eddig csupán Kubikot hallgatta ki. Holnap kerül sor a tanukra. A fogoly beismerte bűnét, csak az nincsen még tisztázva, hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte-e el. Minden esetre az ügyészség ebből a foltévésből indul ki s ezért egyelőre **rablás és gyilkosság** kísérlete ellen emel vádat. Ez azonban a kiderítendő körülményekhez képest módosulni fog. A vizsgálóbíró ma Kubik további fogvatartását határozta el s aztán áttette az aktákat megtekintés, illetőleg indítványtétel végett az ügyészséghez.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Lili.
Csütörtök: Kék asszony.
Péntek: Rejtett boldogság (először).
Szombat: Gásák.
Vasárnap:) d. u. Stern Izsák.
) este Kék asszony.

Pillangócsata.

Palaky Béla bemutatója lett volna a tegnapi előadás, ha Patakynak bemutatkozására lett volna szüksége. Közönségünk előtt azonban Pataky éppen nem ismeretlen. Két év előtt játszott a nagyváradi színpadon s most csak a régi ismerőst üdvözöltük régi előnyeivel. Ujabb előnyöket nem szerzett, de a régieket megtartotta s így bár Balla helyét nem tölti be teljesen, a közönség rokonszenvét megérdemli. Kellemes a megjelenése, a hangja; játéka eleven, különösen a pointírozást szereti. Ezekkel, főleg ha mozdulataiban több simaságot sajátít el, szalon szerepekben igen hasznavehető tagja lehet a társulatnak.

Tegnap a Pillangó-csatában Keszler szerepét játszotta sikerrel.

Legszebb alakítást azonban **Szohner Olga** (Rózsika) nyújtott. Finom árnyalatokkal színezte szerepét s igazi központja volt az egész estének. Kitűnő **Winkelmann** volt **Peterdy**; rá lehetett mondani, hogy valódi kabinetalakítás az ő **Winkelmannja**. Tetszett **P. Szép Olga** (Elza) is, főleg a harmadik felvonásban; ellenben **Peterdyné** bizonyára csak muszájból játszotta el **Laura** szerepét. Nem neki való szerep, nem is találta bele magát sehogy sem. Jó volt **Somogyiné**, **Erdélyi Miklós**, **Deési** és **Balla Imre** is. **Szarvasinak** teljes sikerén nagyon rontott minden illuziót szétriasztó külső megjelenése; pedig máskülönben a tedd ide tedd oda fiúból egyszerre férfivá erősödő **Max** érzelemvilágát jól eltalálta. **K. A.**

Primadonnák.

Husvét két ünnepén lépett fel először a két primadonna: **Szekely Irén** és **Amon Margit**.

Egyelőre főlöleges volna róluk **kritikát** írni; úgy sem hinné el senki. Ünnepnapon léptek fel, ünnepi hangulatban lévő közönség előtt, mely csak gyönyörködött és csak tapsolt. Vasárnap is, hétfőn is zsufolásig megtelt a színház közönséggel, mely nem győzött eleget tapsolni a két művésznőnek. **Szekely Irén** vasárnap a Czigánybáró Szaffijában lépett fel. A mint a színpadra lépett, felzúgott a taps s a szünni nem akaró viharos tetszésnyilvánulások közt három virágcsokor üdvözölte a művésznőt. A tapsok megújultak csaknem valamennyi ének-száma után.

Amon Margitnak hasonló sikere volt hétfőn este. Az ő neve is telt házat jelentett, őt is tapsok és virágok üdvözölték. Pedig nehéz feladata volt: az operett-dívának népszínműben kellett énekelnie, az Ingenéldőkben Sári szerepét. Fellépte sikerült s ezzel bebizonyította, hogy nemcsak operettben, hanem más szerepekben is egyik büszkesége lesz színházunknak.

A két primadonnán kívül meg kell még emlékeznünk, mint új tagokról, az új, igen csinos kardalosnőkről. S a mi fő, bemutatkozásuknál nemcsak megjelenésük, hanem énekük is tetszett.

A Kék asszony. Varney gyönyörű operettjét, a **Kék asszonyt** ujtják föl hosszú pihe-nés után csütörtökön. A czimszerepet **Székesy Irén** játsza, kinek e szerepében nevezetes sikere volt már Nagyváradon. Az operettre nagy gondal készül a színház énekes személyzete.

A Lili. Hervé bájos, elévülhetetlen melódiákkal tele operettje, az örökifju Lili ma este fogja gondosan előkészített előadásban színházunk közönségét gyönyörködtetni. A czimszerepet, minden operett primadonnának ambíciójának méltó tárgyát **Amon Margit** fogja játszani. A többi főszerep **Benkő Jolán**, **Bognár Nyárai**, **Füredy**, **Pataky** és **Pintér** közt oszlik meg.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 171.

Idénybérl. 167 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1901. április 10-én

L I L I.

Vigjáték.

S Z E M E L Y E K :

Antonin Plinchar, tüzér	—	Pintér Imre
De la Grange Bateliers báró	—	Pataky Béla
Sainte Hipothése Vicomte	—	Nyáray Antal
Bompán, professor	—	Füredi József
René	—	Deésy Alfréd
Bousincourt	—	Bognár János
Bousincourtne	—	Benkő Jolán
Victorine, szobaleány	—	B. Horváth Irma
Antonie, dédunokájuk)	—
Amelie, leányuk)	—
		Ámon Margit

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdete fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap csütörtökön, április 11-én

Kék asszony.

Operette.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

66.

A villában a költözés, felosztás minden külső jele eléje tűnt. A máskor lakályos szobák ki voltak ürítve, utazó ládák álltak minden felé. Sem Tom, sem Hanna nem hallották jöttét. Az üres termekben bolyongott s félelem ragadta meg, hogy talán ő elment bucsu nélkül örökre. Egy kis cabinet ajtója, melyben az utóbbi időben sokszor tartózkodtak a hölgyek, félig nyitva volt.

Azt gondolta itt sem talál senkit, benyitott s hirtelen Sibilla előtt állt.

Fejét kezére támasztva, mély gondolatokba merülve ült íróasztalánál. Megjött a váratlan látogatótól. Ő volt az első ismerősei közül, kit Unica halála, temetése után viszontlátott.

Sibilla nem engedheté át magát fájdalomának, ellenkezőleg életének teljes megváltoztatására kellett gondolni. Ohajtotta jövőjét megkezdeni.

Cynár tiszteletteljes s alakban fejezte ki részvétét a közeli rokon és barát nő halála alkalmából.

Sibilla arca lángolt, de bátran szólt.

— Csalódik uram. A nemes Sibilla del Lago kisasszony. Joel-Winding grófné képzeletének játéka volt. Én szegény vagyontalan árva vagyok, a grófné szolgálója, ki még nevét sem mondhatja sajátjának. Csak arra kérem, hogy ne ismerjen, ha véletlenül ismét találkozunk!

Évátlan leleplezés annyira hatott Cynárra, nem találta meg a helyes feleletet.

— Nem lehet. Őa álmodik Sibilla kisasszony! — mondá.

— Igen, nagyon sokáig álmodtam s majdnem elfelejtettem, hogy nem valóság. Ne vádoljuk a halottat. Ugy szeretett, mint én őt. Mind kettőnkől hiba, tévedés volt. Mott már vége. Csak az vagyok, ki régen voltam. Isten önnel uram.

Cynár még mindég nem ment.

— De Sibilla kisasszony! mondá szívből jövő hangon, mi lesz másképp? Amint látom Sibilla del Lago ugyanaz, ki volt a megfjejtethetlen talán, ki mindég új meglepetéseket készít, de titokzatos varázsában mindég ugyanaz.

— Ön jó uram, köszönet érte, de ezentul nem akarok udvariasságokat, hízlegéseket hallani, melyek más jelentőségűek, mint egy szegény névtelen leánynak. Tudom újra kell kezdenem, hogy igényt és tiszteletet szerezzek egy új állásban, de remélem sikerülni fog.

Oly büszkén beszélt mint egy királynő szebb érdekesebb volt mint bármikor.

Ha Cynár nem volt is érzéketlen egy főnemes név csengése és gazdagság látásánál, ebben az esetben Sibilla megjelenése ezen hiányokat teljesen pótolta. Melegebben és tiszteletteljesebben mint máskor mondá:

— Kedves kisasszony, tiszteletem és hódolatom egy atommal sem csékelyebb, mint ezelőtt. Ne értse félre azokat, ha kérem, tekintsen barátjának, ha ilyenre szüksége van.

— Köszönöm Cynár választott Sibilla kezét nyújtva. Nem tudott tovább beszélni, mert hangját könnyei elfojtották. Érezte ezen pillanatban, hogy nincsen világon csak egy barátja s ez Cynár. Hálás volt érte.

Nem kevésbé lepte meg a közlés Geronimo mestert, kinek Sibilla pár mulva az eseményt elmondta, de még sem csodálkozott rajta oly nagyon, mint Cynár.

Comóban kereste fel Sibilla s most annak szobájában találjuk mely el van halmozva hangjegyekkel.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Fejérváry betegsége.

Budapest, ápr. 9. (Saj. tud. táv.) Mint Lovranóból jelentik, Fejérváry miniszter állapota teljesen jobbra fordult. Öt hét mulva már visszatérhet Budapestre. Naponként kétszer sétát tesz a korzón.

A számüzött Tolsztoj.

Budapest, ápril 9. (Saj. tud. táv.) Szentpétervárról azt a hihetetlenül hangzó hírt jelentik, hogy Tolsztoj Leó grófot, kit az egyház nemrég kiközösített, most ismét vissza fogja fogadni kebelébe.

Elhunyt egyetemi tanár.

Budapest, április 9. (Saj. tud. táv.) Halász Ignác, kolozsvári egyetemi tanár, a Herzl-féle szanatoriumban gyomorrák következtében eszközölt operáció közben, ma délután 3 órakor meghalt.

Összeégett városi képviselő.

Szabadka, ápr. 9. (Saját tud. táv.) Mukics István városi képviselő, tegnap egy petroleum lámpától meggyuladt s a szenvedett égési sebek következtében meghalt.

Az udvarmesteri hivatal czáfol.

Budapest, ápr. 9. (Saj. tud. táv.) Azon hírt, hogy a keresztény ifjak a derék magatartásukért kapott koszorúkat Erzsébet királyné sirjára helyezték, a főudvarmesteri hivatal jónak látja leczáfolni, mert állítólag abban politikai mozgalmat láttak s így azt nem engedélyezték. Ennek daczára illetékes forrásból nyert értesülés alapján megírhatjuk, hogy a koszorút a keresztény ifjuság elhelyezte a koporsóra.

Németek az angol király ellen.

Budapest, április 9. (Saj. tud. táv.) Berlinből jelentik, hogy midőn az angol király trónraléptét notificaló küldöttség elhaladt a Bristol szálló előtt, nagy tüntető tömeg verődött össze s »Le az angol király! Eljenek a búrok!« kiáltásokkal fogadták. A tüntetők közül többit letartóztattak.

Baleset a Quarneróban.

Fiume, április 9. Csaknem végzetes baleset történt tegnap este félkilencz órakor. A »Bakar« nevű gőzös, mely körülbelül 300 kirándulóval tért vissza Cirkvenicziából, nyílt tengeren, Pecinevel szemben teljes erővel neki ment a Buccariba haladó Senj gőzös farának. Az összeütközés ereje következtében a »Bakar« utasai elestek, a lámpák kialudtak s a hajón borzasztó rémület támadt. Néhány tapasztalt utas lebecsátotta a mentőcsónakot és a hajót körülvevővén, konstatalta, hogy a »Bakar« nem sérült meg, ellenben a »Senj« hátsó oldala beszakadt. A »Bakar« folytonos vészfények közt ért a kikötőbe, ugyszintén a »Senj« is. A révhatóság szigorú vizsgálatot indított még ez az éjjel. A »Senj« ma szivattyúzzák át.

Az alkoholizmus ellen.

Bécs, ápril. 9. (Saj. tud. táv.) Az alkoholizmus ellen irányuló VIII-ik kongresszust ma tartották meg, melyen részt vettek az összes államok képviselői. Az ülésen nagy feltűnést keltett Meinet drezdai doktor azon kijelentése, hogy nagyon sokan szenvednek alkoholizmusban az orvosok közül is. A teremben nagy zaj keletkezett erre. Grüber elnök az orvosok nevében visszautasította Meinet dr. vádját. Hartel közoktatásügyi miniszter szólott ezután, ki szintén csatlakozott az elnök kijelentéséhez.

KOZGAZDASAG.

Nagyváradí hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradí piaczon 1901. április hó 9-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.40—13.80. Kétszeres buza 13.20—12.80. Rozs 13.60—13.20. Arpa 12.—11.60. Zab 13.—12.60. Tengeri: 10.80.—10.40. Borsó 38.—. Lencse 42.—. Bab 15.80. Köleskása 25.—. Burgonya 4.80. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyeliszt 25.50. fehérkenyér liszt 24.50, barnakenyér liszt 21.—. széna fuvarral 5.40, szalma 1.20 Szalonna 108.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.30, tölgyfa 5.80, cserfa 6.60, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84. Lámpaalaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyu —.48. olvaszi. fagyu 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju, —.—. Egy hektoliter ó-bor 66.—, új bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 22.—. köles 12.—. repce —.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 28, szalonna 1.28, sertéshus —.96, juh-hus 64, veres hagyma 18, fog-hagyma 50, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kóolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1901. évi április hó 9-ről. Tiszta buza körülbelül 700 hltr, kétszeres buza 140 hltr, rozs 250 hltr, arpa 110 hkl.

zab 120 hltr, tengeri 250 hltr, burgonya 350 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 75 drb, félhizott 120, sovány 80, süldő 360, malacz 480, hizott marha —, jármás ökör 150, fejős tehén 100, borju 114, bivaly 6, juh és kecske 350, ló 81.

Marha ártáblázat 1901. április hó 9-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 660—700, egy pár másodrendű jármás ökör 500—620, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—480, 1 drb fejős tehén 120—260. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 20—44, 1 drb. fél éves borju 32—50, 1 drb egy éves borju 48—76, két éves borju 68—160. 1 drb hizott sertés 82—150, 3 pár fél éves 26—34, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 66—150. 1 drb igás ló 160—250, 1 pár ökrébőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

	Budapest, április 9.
Osztrák hitel	721.75
Magyar hitel	728.50
Allamvasut	690.—
Rimamurányi	528.50
Magyar jelzálog	466.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, április 9.
Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.40
Rozs okt.	6.92
Zab ápr.	6.47
Káposzta, repce, rug.	—

Hivatalos árfoiyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. április 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	117.50
Magyar koronajárdék	92.95
Magyar vasuti kölcsön aranyban $\frac{4}{100}$ %	121.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben $\frac{2}{100}$ %	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	117.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.—
talmérsi jog megváltási kötvény	99.60
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	93.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	175.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	144.—
Osztrák járdék papírban	98.20
Osztrák járdék ezüstben	98.—
Osztr kájjárdék aranyban	117.75
Osztrák korona járdék	97.35
Osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bank részvény	16.90
Magyar hitelbankrészvény	714.50
Osztrák hitelintézet részvény	698.50
Párisi vista	95.45
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19.09
Németbirodalmi márka	117.56
London vista	240.20
20 márkás arany	98.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Nagyváradí kereskedelmi és iparkamara.

1128—1901.

Értesítés.

A m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság 4374—III. 901. sz. intézkedésével pályázatot hirdet a dohánygyárai részére 1901—1904. évben szükségilendő különféle ládák szállítására.

Miről az érdekelteket azon hozzáadásal van szerencsénk értesíteni, hogy a szóban forgó hirdetmény közelebbi feltételei kamaránk hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2 óráig) megtekinthetők.

Nagyvárad, 1001. ápril 9.

A nagyváradí kereskedelmi és iparkamara.

Janky József, Dr. Sarkadi Lajos,
elnök. titkár.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhataloságilag jóváhagyott következő nyomtatványok :

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meghóliak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bottl áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László

nyomda részvénytársaság

elvéllal és készít :

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árok mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, szinlapok,

egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek,

palackfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok,

valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok :

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házasságok jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegzőgyártás.